

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 11500-03-20 ה. נ' ש.

בפני כבוד השופט בן שלו

תובעת א.ה. ת"ז XXXX
ע"י ב"כ עו"ד שמעון גנון

נגד

נתבע א.ש. ת"ז XXXX
ע"י ב"כ עו"ד ליאור פרי

פסק דין

תביעה למזונות שני קטינים : XX, יליד 1.8.13 (כבן שבע וחצי שנים), וXXX, ילידת 28.2.15 (כבת שש שנים בשבועות הקרובים).

רקע כללי ודיוני

1. אין מחלוקת כי הדין החל לענייננו הוא הדין העברי. הצדדים ניהלו זוגיות במהלכה נולדו הקטינים, ונפרדו במהלך מרס 2018. האם שכירה ומתגוררת במדור שכור במושב XXX. האב שכיר אף הוא ומתגורר במדור שכור במושב XXX.
2. התובענה שלפני, כמו גם תביעה נוספת למשמורת הקטינים שהגישה האם (תלה"מ 11702-03-20, להלן: "תביעת המשמורת") הוגשו בחודש מרס 2020, כשנתיים לאחר פרידת הצדדים.
3. ביום 17.3.20 פסקתי את מזונותיהם הזמניים של הקטינים על סכום יסודי של 2,900 ₪ בתוספת מחצית הוצאות רפואה וחינוך חריגות (להלן: "החלטת המזונות הזמניים"). זאת, בין היתר על יסוד פער מסוים בהכנסות הצדדים כמו גם בזמני השהות שבין ההורים, כמו גם בשים לב לגילה של XXX (כבת חמש שנים אז). אותה העת עמדו זמני השהות של הקטינים אצל אביהם על כ- 43% מן הזמן עמו מידי שבועיים.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 11500-03-20 ה. נ' ש.

4. ביום 25.10.20 הוגש לתיק שלפני תסקיר העו"ס לסדרי דין וביום 18.11.20 ניתן לו תוקף שיפוטי בתביעת המשמורת (להלן: "התסקיר"). בהתאם, נקבעה האחריות והמשמורת לקטינים כמשותפת, וזמני השהות של ההורים עם הקטינים הוסדרו ונקבעו כך שיכללו לינה עם האב בימים ב' ו-ג', לינה עם האם בימים א', ד' ו-ה', ולינה עם כל אחד מן ההורים בסופי השבוע מיום ו' עד ליום א' בבוקר. כלומר, זמני השהות של ההורים נותרו למעשה כשהיו, קרי כ- 43% מהזמן במחיצת האב מידי שבועיים. כן הופנו ההורים להליך של תיאום הורי.

5. בדיון לפני ביום 18.11.20 הסכימו הצדדים כי התובענה תוכרע על יסוד מלוא המצוי בתיק, עיקרי טיעון ואסמכתאות נוספות שיוגשו, לרבות תלושי שכר של השנה האחרונה, תדפיסי בנק ואשראי, הסכמי שכירות וכל אסמכתא אחרת.

עיקרי הטיעון הוגשו. האב צירף לעיקרי הטיעון מטעמו אסמכתאות בודדות ואילו האם לא צירפה להם דבר (הגם שתלוש שכר בודד שלה כמו גם הסכם שכירות מיום 26.8.19 צורף ביום 7.1.21 – אולי בטעות – דווקא למסמך שהוכתר כטיעוני האב).

כבר עתה יובהר כי עיקרי הטיעון היו לאקונויים ביותר, ללא התייחסות קונקרטית, בין היתר, לדין החל והשפעתו על הנסיבות הענייניות שלפני. כך גם כמעט ולא התייחסו הצדדים לצרכי הקטינים (לא כל שכן תוך ביצוע אבחנה בין הוצאות תלויות שהות והוצאות שאינן תלויות שהות).

6. בתמצית, טענה האם שצרכי הילדים מרובים (התייחסה להוצאות כלכלה, שהן לבדן לשיטתה מגיעות כדי 1,800 ₪ לחודש עבור הילדים), כי הילדים אינם מצויים במשמורת משותפת וכי האב אינו משתתף במחצית הוצאות החינוך והרפואה. עוד עתרה האם לחייב האב בסנקציות כספיות ככל שמפר זמני שהות.

האב עצמו טען, בתמצית, כי לאור המשמורת המשותפת ולצדדים הכנסות והוצאות דומות, יש לבטל את המזונות הזמניים ולהורות כי כל צד יישא בהוצאות הקטינים אצלו.

7. במקביל יוער, כי ביום 8.2.21 הודיעה העו"ס לסדרי הדין בתביעת המשמורת (שהסתיימה), כי חרף העובדה שהאם הביעה רצון להתחיל בהליך התיאום ההורי, האב סרב לכך ולכל קשר עם האם; זאת חרף הפסוק בתביעת המשמורת וחרף הסכמתו הראשונית. לכך אביא ביטוי עוד להלן.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 20-03-11500 ה. נ' ש.

הדין החל

8. הדין האישי החל על הצדדים מטיל על האב חובה אבסולוטית במזונות הכרחיים של ילדיו עד הגיעו לגיל 6.

החל מגיל 6 ואילך מהות החיוב היא מדין צדקה כאשר לצורך שקילת החיוב במזונות מעבר לצרכים ההכרחיים חל על ההורים שניהם, כשלצורך כך על בית המשפט לשקול בין היתר את יכולותיהם הכלכליות של שני ההורים (שכרם, פוטנציאל ההשתכרות ונכסיהם), כמו גם את זמני השהות עם הילדים וצרכיהם של הילדים עצמם (לעניין זה השוו : בע"מ 919/15 פלוני נ' פלוני) (מצוי במאגרים המשפטיים ; 19.7.17).

כפי שכבר הובהר בהרחבה בהחלטת המזונות הזמניים, ההלכה שנקבעה בבע"מ 919/15 הנ"ל איננה מובילה לתרגום ישיר לנוסחאות חשבוניות גרידא (ראו סעיף 10 להחלטת המזונות הזמניים והמובאות שם).

כך או אחרת, במקרה שלפני יובא בחשבון, בין היתר, כי בסיומו של חודש זה צפויה הקטינה XX לחגוג שש שנים, באופן שיוביל את מקור החיוב ביחס לקטינים שניהם לעבר דיני הצדקה.

ליישום הדברים אדרש להלן.

יכולותיה הכלכליות של האם והוצאותיה

9. האם עובדת כשכירה. הגם שבכתב התביעה טענה כי עובדת כמטפלת בשכר של כ – 5,800 ₪ לחודש, בתסקיר צוין כי עובדת בסופרמרקט וכמצילה. מתלוש שכר בודד לחודש נובמבר 2020 של "סופר XXX" שצורף כאמור לעיקרי הטיעון מטעם האב עולה כי השתכרה באותו החודש 6,824 ₪ נטו (לאחר ניכויי חובה), וכי שכרה המצטבר מתחילת עבודתה שם ביום 10.5.20 עד אותה העד עמד על כ – 44,177 ₪ ברוטו (לשישה חודשים ו- 22 ימי עבודה).

ככל שמביאים בחשבון את נתוני שכרה המצטברים כפי שמופיעים בתלוש השכר האמור, מגיעים לכלל מסקנה כי שכרה בפועל איננו שונה רבות מזה שהונח עת ניתנה ההחלטה למזונות זמניים, כ – 5,800 ₪ לחודש.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 11500-03-20 ה. נ' ש.

גם האב לא חלק, למעשה, על כך. לפיכך אני מעמיד את פוטנציאל ההשתכרות של האם על כ – 5,800 ₪ לחודש.

10. באשר להוצאותיה, האם לא צירפה לעיקרי הטיעון מטעמה דבר למעט הסכם שכירות וספק אם יש מקום ללמוד מאסופת מסמכים ספוראדית שצורפה לכתב התביעה שהוגש לפני כשנה דבר מה קונקרטי באשר להוצאות אלה עתה.

באשר למדורה – האם מתגוררת עם הקטינים במדור שכור בעלות של כ – 2,700 ₪ לחודש, כעולה לכאורה הן מעיקרי הטיעון מטעמה והן מהסכם שכירות מיום 26.8.19 בסך של 2,700 ₪ לחודש (כולל ארנונה). ככלל, מדובר בהוצאות מדור סבירות בהחלט, ובניכוי חלקם של הקטינים בהוצאות אלה (40%), הוצאות המדור עברה עומדות על כ – 1,600 ₪ לחודש.

יוצא, אפוא, כי בניכוי הוצאות מדורה בלבד עומדת הכנסתה הפנויה של האם על כ – 4,200 ₪ לחודש. בניכוי הוצאות המדור הכלליות עומדת הכנסתה הפנויה על סך כ- 3,100 ₪ לחודש.

יכולותיו הכלכליות של האב והוצאותיו

11. האב עובד בחברת "XXXX" וזאת מיום 8.9.19, כעולה מתלושי השכר שצירף.

שכרו המצטבר לשנת 2020 עד לחודש נובמבר 2020 (כולל) עמד על כ – 83,659 ₪, קרי, כ – 7,600 ₪ לחודש ברוטו וכ- 7,200 ₪ לחודש נטו (לאחר ניכויי חובה) לחודש.

בהיעדר יסוד לסבור אחרת, אני מעמיד את פוטנציאל הכנסתו של האב על כ – 7,200 ₪ לחודש.

12. הוצאות המדור השכור של האב סבירות אף הן ועומדות על כ 1,800 ₪ מדי חודש כעולה מהסכם שכירות מיום 30.4.20 שצירף לעיקרי הטיעון מטעמו. בניכוי חלקם של הקטינים עומדות הוצאות מדורו של האב עצמו על סך כ- 1,100 ₪ לחודש.

האב לא טען להוצאות מיוחדות אחרות וגם כעולה מתדפיס התנועות שצירף כנספח ב' לעיקרי הטיעון אין עולות הוצאות מיוחדות. אלא שגם האב לא צירף תדפיס תנועות אשראי, ולפיכך אין ניתן ללמוד אך מתדפיס תנועות העו"ש דבר מה של ממש.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 20-03-11500 ה. נ' ש.

כך או אחרת, בדומה לאם, אניח כי לאב אין הוצאות אישיות החורגות מן הסביר בנסיבות העניין.

בניכוי הוצאות מדורו, עומדת אפוא הכנסתו הפנויה של האב על כ – 6,100 ₪ לחודש. בניכוי מלוא הוצאות המדור עומדת הכנסתו הפנויה של האב על כ – 5,400 ₪ לחודש.

צרכי הקטינים

13. בכתב התביעה טענה האם כי לקטינים הוצאות כוללות (לרבות מדור ואחזקתו) בסך של כ- 5,123 ₪ לחודש, תוך שהוצאות כלכלת הקטינים לבדן הועמדו בעיקרי הטעון מטעמה על – 1,800 ₪ לחודש.

14. האב טוען כי יש לבטל כליל את החיוב במזונות לאור משמורתם המשותפת של הקטינים, טוען כי נהג עד לפסיקתם של המזונות הזמניים להעביר לאם סך של 1,000 ₪ מדי חודש לשיפויה בגין הוצאות חינוך ורפואה חריגות, אולם כלל לא קצב את צרכי הקטינים. לא בעיקרי הטעון מטעמו ולא בכתב ההגנה.

15. לאור ההתייחסות הדלה לצרכי הקטינים בטיעוני ההורים, אתייחס לצרכים אלה בהסתמך על חזקות הצרכים שקבעה הפסיקה. זו קבעה את צרכי המינימום של ילד אחד השוהה בשני בתים מרכזיים על סכום של כ – 2,250 ₪ לחודש [השוו, למשל: עמ"ש (מרכז) 5121-05-20 ג. נ' ג. (מצוי במאגרים המשפטיים ; 26.10.20)].

לענייננו, אף יש להביא בחשבון את ההוצאה השולית הפוחתת עבור מספר קטינים, כמתחייב מהלכת ורד.

16. כמפורט לעיל, ההורים עצמם לא התייחסו כמעט בעיקרי הטעון מטעמם (ואף לא בכתבי הטענות) לצרכי הילדים באופן נרחב. ממילא, ההורים אף לא ערכו בטיעוניהם כל אבחנה בין הוצאות תלויות שהות ובין הוצאות שאינן תלויות שהות.

בנסיבות אלה אדרש בדרך של אומדנא להוצאות הילדים על יסוד החזקות שקבעה הפסיקה. כפועל יוצא, אעמיד את צרכיהם של שני הקטינים גם יחד בשני הבתים על סך של 4,200 ₪ לחודש.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 11500-03-20 ה. נ' ש.

את חלקם של הקטינים באחזקת המדור המצרפית בשני הבתים אני אומד על סך כ – 600 ₪ לחודש.

ההוצאות החודשיות עבור מדור הקטינים בכל אחד מן הבתים מגיעות כדי 1,800 ₪ לחודש (1,080 ₪ בבית האם ו – 720 ₪ בבית האב).

החייב האופרטיבי

17. לאחר עיון במכלול הנתונים שהונחו לפני ; עת בחודש זה עתידה הקטינה לחצות אף היא ולהגיע לגיל 6 שנים ; בהינתן זמני השהות המשמעותיים של האב עם הקטינים (גם אם אינם שוויוניים) ; ומשעולה מהתסקיר כי זמני השהות של האב עם הקטינים אמנם מקוימים ככלל (וזאת חרף טיעוניה של האם), דומני כי מעתה ואילך יש להפחית בסכום המזונות שעל האב לשלם לאם בעבור הקטינים.

18. תחשיב חשבונאי גרידא על יסוד יחסי הכנסותיהם הפנויות של ההורים, אל מול הפערים בזמני השהות של כל אחד מהם עם ילדיו בראי צרכי הקטינים כפי שקבעתי, היה מוביל לתשלום עודף של קרוב לכ – 1,200 ₪ לחודש שעל האב לשלם לאם עבור מזונות הקטינים. זאת ללא קשר להוצאותיהם ה"חריגות" (זאת על יסוד העובדה שלאחר תשלום הוצאות מדור כלליות לאב הכנסה פנויה המגיעה לכדי כ – 63 אחוזים מהכנסתם הפנויה המצרפית של הצדדים ; בניכוי ההוצאות שמוציא האב עבור הקטינים מתוך כלל צרכיהם בעת שהייה עימו על יסוד 43% מזמן שהייה מדי שבועיים ; כמו גם בתוספת התשלום עבור ההוצאה העודפת של האם עבור מדור הקטינים אצלה).

19. אלא שתחשיב חשבונאי בלבד אינו יכול לשמש כמסד לפסיקת מזונות וכאמור, הפסיקה הרחיבה לעניין זה פעם אחר פעם, גם לאחר פסיקת בית המשפט העליון בבע"מ 919/15 לעיל (השוו, למשל: עמ"ש (חיפה) 20634-04-18 פלוני נ' פלונית (מצוי במאגרים המשפטיים ; 7.2.19) והאסמכתאות שם).

20. גם במקרה שלפני, כפי שמשקף מהתסקיר, יש מקום ליתן ביטוי להוצאות עודפות הנובעות מאופן הפעלת האחריות ההורית, שאינו משקף בהכרח באופן שהוא בר כימות עצמאי. כעולה מהתסקיר ישנו פער בתפיסת האחריות ההורית של הצדדים ומחלוקת בין ההורים באשר לאופן שבו מופעלת האחריות.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 11500-03-20 ה. נ' ש.

21. תהא אשר תהא לכך הסיבה, והגם שההורים שניהם מתוארים ואף נחווים כהורים מיטיבים לילדיהם ניתן לראות מהתסקיר דומיננטיות מעט רבה יותר לאם (ראו גם בעמ' האחרון לתסקיר כמו גם בדיווח בכל הנוגע לשילובה של XXX בהליך טיפולי לאחר ובעקבות תקיפתה על ידי כלבים והיעדר המעורבות של האב במפגש עם המטפלת עד למועד כתיבת התסקיר).

לא זו, אלא שגם דיווח העו"ס לסדרי דין לפיו חרף פסק הדין בתביעת המשמורת האב סרב להשתלב בהליך התיאום ההורי, מעלה יותר מסימן שאלה בכל הנוגע למידת מחויבותו למארג יחסי ההורים עצמם בקשר עם האחריות לילדיהם.

בנסיבות אלה, בהחלט יש יסוד סביר להניח שעל פסיקת המזונות להביא בחשבון לא רק את הפערים החשבונאיים האמורים לעיל כי אם גם את הפערים שאינם ברי כימות כספי בבחינת האחריות לקטינים.

22. כאשר מביאים בחשבון גם את קצבת הילדים שתמשיך להשתלם לאם גם לאחר הגיע XX לגיל 6 ואת המסתמן לפיו לאם דומיננטיות מעט רבה יותר בכל הנוגע לטיפול בקטינים, דומני שסכום יסודי של 1,600 ₪ לחודש בעבור מזונות שני הקטינים הוא סכום שבהחלט יוכל להביא בחשבון גם את צרכיהם השונים של הקטינים בכל אחד מהבתים שבו הוא גדל בשים לב לדומני שההורות המשמעותיים שלהם גם בבית האב; גם את צרכיהם השונים של ההורים עצמם בשים לב להכנסתם הפנויה; וגם ימנע מצב פוטנציאלי של דלות של ממש אך בבית אחד מתוך השניים (שכן בכך תימנע היווצרות פער בצרכים לנפש בבית כל אחד מן ההורים).

23. בנסיבות אלה, ולאור מכלול האמור לעיל אני קובע כי החל מהגיע XXX לגיל 6, קרי החל מחודש מרס 2021, תהפוך החלטת המזונות הזמניים לפסק דין של קבע בשינוי אחד, והוא שסכום מזונות היסוד עבור שני הקטינים מאותה עת ואילך יעמוד על סך 1,600 ₪ לחודש (בחלוקה שוויונית לכל קטין).

יתר הוראות החלטת המזונות הזמניים תיוותרנה על כן כחלק מפסק הדין. המזונות ישולמו עד הגיע כל אחד מהקטינים לגיל 18 או עד סיום לימודי יב' (לפי המאוחר). בתקופת השירות הצבאי (חובה) או הלאומי, יעמוד סכום המזונות על שליש. בזה הסתיים הטיפול בתובענה.

פסק הדין ניתן לפרסום בהשמטת מלוא פרטיהם המזהים של הצדדים ובאי כוחם. המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 11500-03-20 ה. נ' ש.

1 ניתן היום, ד' אדר תשפ"א, 16 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.
2

3 בן שלום, שופט
4
5
6
7